

Visie en meerjarenbeleidsplan afdeling Psychiatrie: Zorg voor wetenschappelijk onderzoek.

Wij zijn er voor patiënten die in de gespecialiseerde GGZ onvoldoende geholpen kunnen worden en voor wetenschappelijk onderzoek voor de patiënt van morgen, waarvoor momenteel nog geen goede behandeling bestaat.

Inleiding

De afdeling Psychiatrie heeft zich de afgelopen decennia succesvol kunnen richten op 1) hoogwaardige onderwijsvormen, 2) opleidingen, 3) topreferente patiëntenzorg en 4) de ontwikkeling van kenniscentra. De ontwikkeling van de vijfde academische kerntaak, wetenschappelijke onderzoek, bleef echter achter ten opzichte van andere PUK's en andere afdelingen binnen Erasmus MC. Het nieuwe afdelingshoofd is daarop geselecteerd en heeft de opdracht meegekregen om het wetenschappelijk onderzoek te versterken. Deze ontwikkeling wordt bemoeilijkt doordat de financiering van de gezondheidszorg, in het bijzonder de GGZ, de laatste jaren om een aantal redenen in zwaar weer gekomen (tabel 1).

Tabel 1

Overheidsmaatregelen	€14 mln.
	<ul style="list-style-type: none"> Lente- en regeerakkoord o.a. verhogen van de BTW en de opleidingsvergoeding AIOS IBO-rapport o.a. korting op de academische component en de rijksbijdrage
Endogene factoren	€ 24 mln.
	<ul style="list-style-type: none"> Effecten investeringen in de nieuwbouw Effecten investeringen in het programma Digitaal op koers (DOK)
Risico's	€ 29 mln.
	<ul style="list-style-type: none"> Besparingen t.o.v. 2012 Doelmatigheidskortingen VWS Zwart gat (DOT/DBC GGZ)
Keuzes	€ 18 mln
	<ul style="list-style-type: none"> Innovatie bekostiging Bovendien dient iedere afdeling ieder jaar financieel minimaal 2% in de plus te eindigen, teneinde de eigen wetenschappelijke en andere academische innovaties te kunnen bekostigen

De in tabel 1 genoemde factoren resulteren in een besparingsdoelstelling voor Erasmus MC tot jaarlijks € 85 miljoen. Hoe zich dit doorvertaalt naar de afdeling zal in de loop van 2015 duidelijk worden. In dat jaar zal het historisch bepaalde budget worden toegekend, maar zal tegelijkertijd worden schaduwgedraaid met de prestatiebekostiging. Overigens is nog steeds niet duidelijk hoe de onderhandeling met de zorgverzekeraar over de financiering van zorg op onze afdeling dit jaar zal aflopen. Daarnaast dient het Erasmus MC als geheel zich meer te gaan onderscheiden van naburige ziekenhuizen om de concurrentie in het kader van de marktwerking aan te kunnen. Deze ontwikkelingen en in dit document genoemde plannen strekken zich uit over de periode 2014-2018 (zie Koers18). Voor geen van de plannen is op dit moment een nadere differentiatie in tijd mogelijk. Wij staan een gestage vooruitgang en realisatie in 2018 voor.

Visie

Om dit doel te bereiken is in het nieuwe visiedocument Koers18 voor Erasmus MC de nadruk komen te liggen op:

1. Onderscheiden van omliggende ziekenhuizen door internationaal toonaangevend wetenschappelijk onderzoek. Onderzoek dat a) niet in focus is, b) onvoldoende met andere disciplines verweven is of c) onvoldoende externe subsidies en publicaties genereert, zal worden afgebouwd en bijbehorende 1ste geldstroom budgetten zullen worden overgeheveld naar andere afdelingen/onderzoeksgroepen.
2. De patiëntenzorg volgt het onderzoek door uitruil van patiëntengroepen, waardoor een goede samenwerking met regiopartners in de komende tijd extra belangrijk wordt.

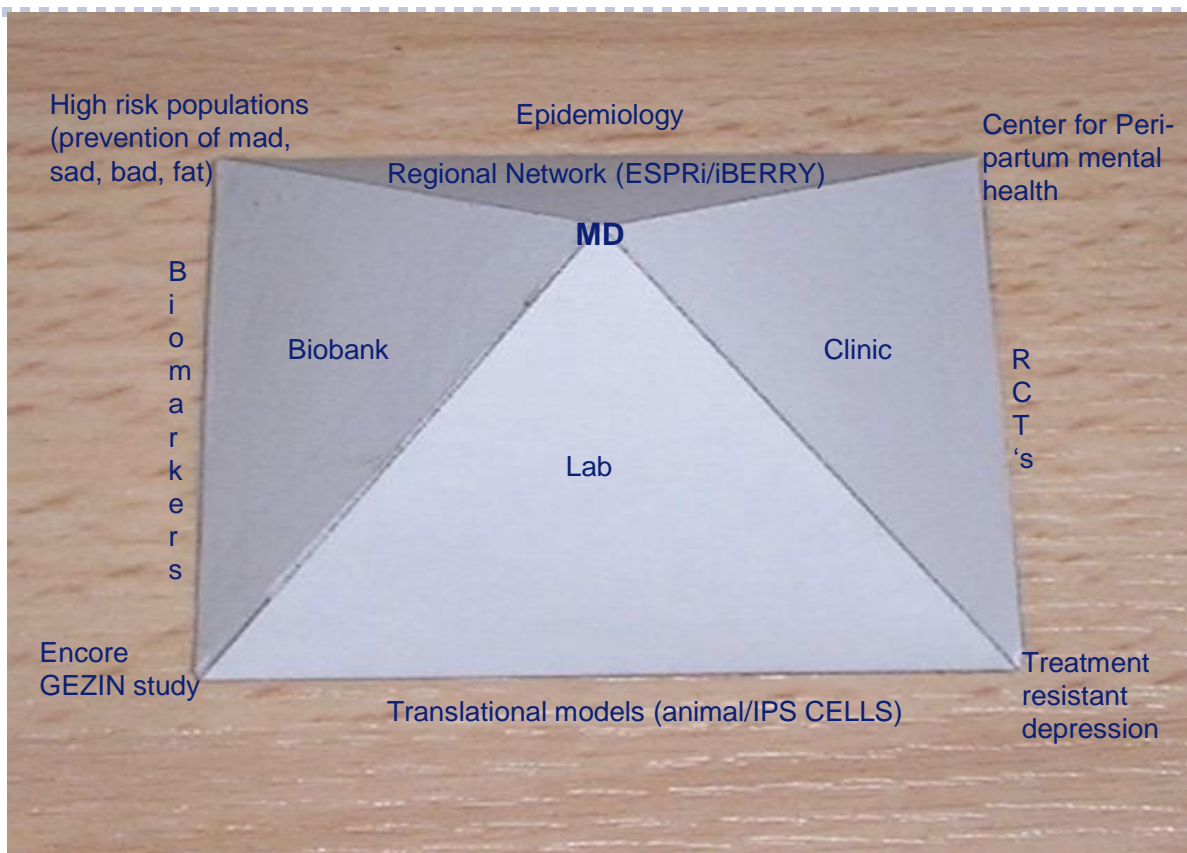
Voor de afdeling Psychiatrie betekent ad 1 een extra noodzaak het wetenschappelijk onderzoek op een hoger niveau en in focus te brengen. Bovendien dienen ad 2 de patiëntengroepen hierop te worden afgestemd.

Daarom is de afdeling Psychiatrie in transitie gegaan. In de afgelopen drie jaar, sinds het aantreden van het nieuwe afdelingshoofd heeft de afdeling een aantal reorganisaties doorgevoerd.

Wetenschappelijk onderzoek

Ad 1a. De komende jaren is meer ruimte gewenst voor de succesvolle onderzoekslijnen binnen de focus van de afdeling (figuur 1).

Figuur 1 Focus afdeling Psychiatrie

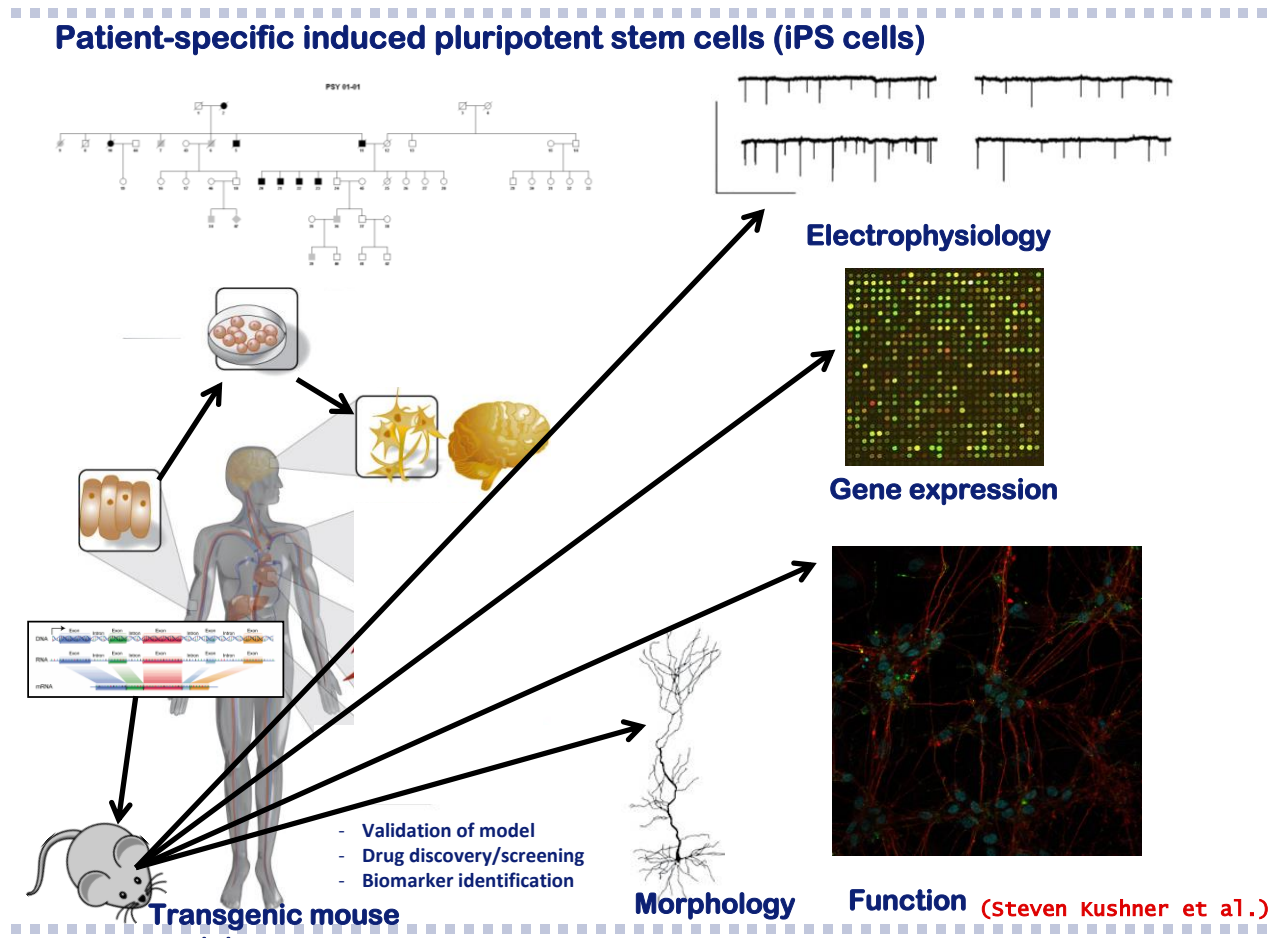

MD = Mood disorders

Hiertoe is door de RvB geïnvesteerd in de afdeling en is met een deel van de wetenschappelijke staf een afvloeiing- of pensioenregeling afgesproken. Deze investering en focusering in het

onderzoek begint vruchten af te werpen. Er is de afgelopen 4 jaar een sterke stijging geweest in toppublicaties (van 18 naar 42), het totale aantal publicaties (van 41 naar 82) en het aantal promoties (van 1 naar 5). Ook is de afdeling succesvol geweest met het binnenhalen van 2^e en 3^e geldstroomsubsidies en worden er veelbelovende samenwerkingsverbanden opgezet met Leiden/Medical Delta. Daarnaast is de infrastructuur van het translationele onderzoek versterkt door de ontwikkeling van een Biobank Psychiatrie ten behoeve van hypothese gedreven klinisch en epidemiologisch biologisch onderzoek bij specifieke patiëntengroepen, die vallen binnen de afdelingsfocus stemmingstoornissen, zoals zwangerschapspsychiatrie, klinische depressie, delirium, het iBerry cohort en ENCORE/Gezin studie (zie figuur 2). Het succes zal zich pas over 1-3 jaar vertalen in een stijgende citatieanalyse score op de crown indicator (aantal citaties per publicatie), wat van belang is bij een eventuele eerdere herverdeling van academische componentgelden op basis van wetenschappelijke output.

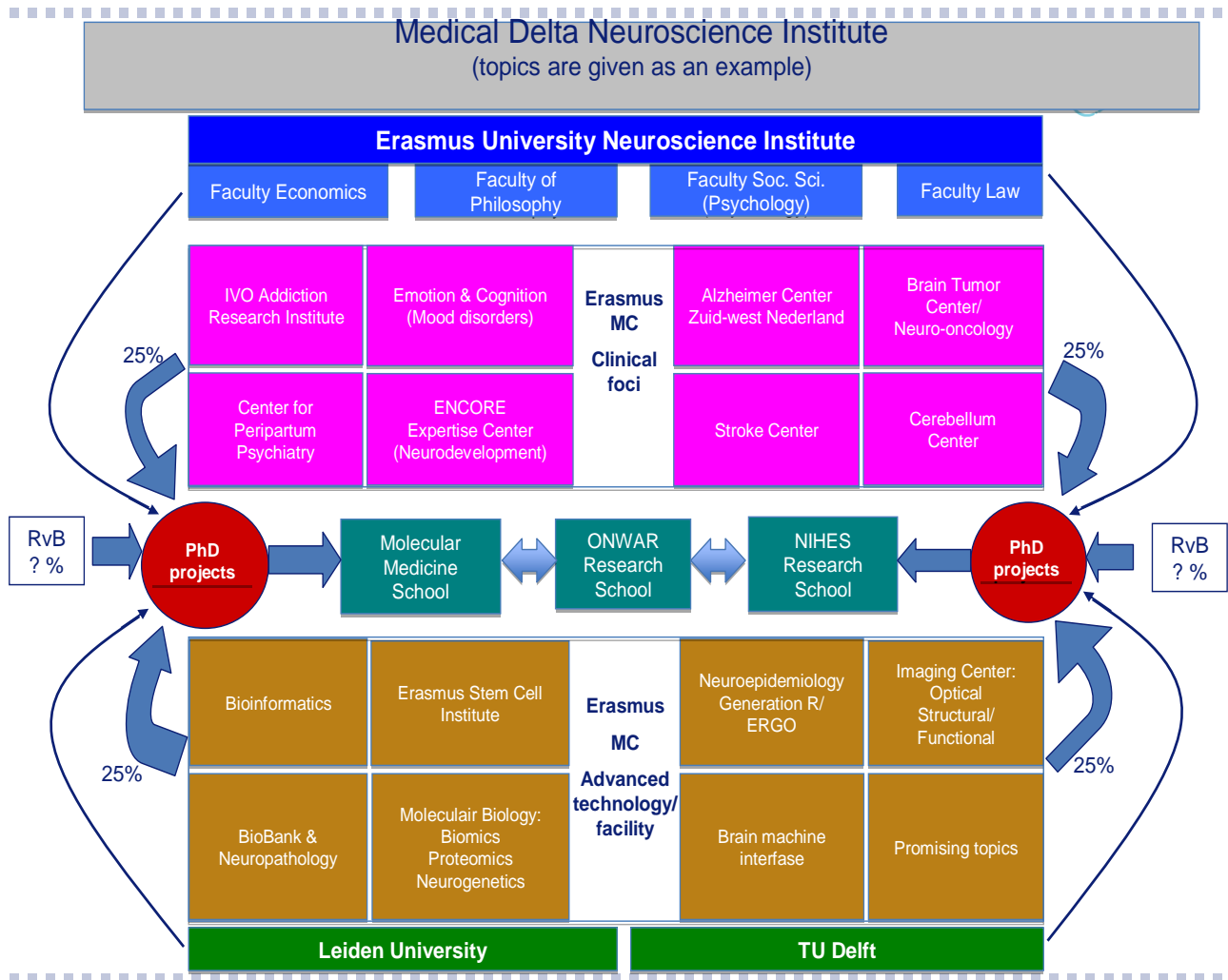
Figuur 2 GEZIN Studie

Ad 1b) Om de verwevenheid met andere afdelingen te versterken heeft het afdelingshoofd het initiatief genomen om Neurowetenschappen binnen het Erasmus MC tot gemeenschappelijk focus te maken. Hiertoe is een doorstart symposium georganiseerd, waaraan 24 afdelingshoofden deelnamen, hetgeen nu geresulteerd gewerkt aan de hervorming van het Erasmus MC Neuroscience Institute tot een meer Erasmus Universiteit/Medical Delta-breed neuroscience focusthema (figuur 3). Door zelf initiatief te nemen in deze ontwikkeling is de afdeling optimaal voorbereid op een goede positionering en financiering van het wetenschappelijk onderzoek binnen Erasmus MC. Het belang van Neurowetenschappen blijkt uit:

- Verreweg de grootste ziektelast voor neuropsychiatrische aandoeningen, zoals depressie (volgens de WHO van nr.2 nu naar nr.1 in 2020) en (vasculaire)dementie (vergrijzing)
- Sterke track record Erasmus MC: Zwaartekracht initiatieven (Fz-NWO; voortzetting van de Dieptestrategie) en FES programma's (NeuroBSIK I en NeuroBasic II)
- Lang bestaande en nieuwe samenwerking binnen het Neuroscience Institute Erasmus MC, zoals tussen de afdelingen Neurowetenschappen (Encore), Klinische Genetica, Stam Cell Institute, Neuro-epidemiologie (ERGO en Generation R), Psychiatrie, Bioinformatica, Celbiologie, Neurologie (Alzheimer center, neuro-oncologie en cerebrovasculair), Neurochirurgie, Kindergeneeskunde, KJPP, Oncologie, Farmacologie, Cardiovasculaire Geneeskunde, Radiologie, Endocrinologie, KNO, Gynaecologie/Verloskunde en Immunologie
- Samenwerking met partners binnen de Medical Delta (metabolomics, induced pluripotent stamcel
onderzoek en epidemiologie bij neurologische en psychiatrische aandoeningen)
- Onderscheidende toppositionering binnen Nederland en Europa
- Grote belangstelling bij (toekomstige) studenten en het grote publiek (psyche en soma, jonge hoogleraren en de evolutie van ons "zelf")

Figuur 3 Focusthema

Ad 1c. Voor de overleving van de afdeling is het van het grootste belang dat ieder staflid zich, naar rato van de onderzoeksaanstelling, maximaal inspant om externe subsidies te verwerven en te publiceren in de top-25% (liefst top-10%) meest geciteerde tijdschriften. Hiertoe dient ieder staflid gepromoveerd te zijn of in een traject daartoe te zitten.

Patiëntenzorg

Ad 2. De Unit Patiëntenzorg is formeel gereorganiseerd en in lijn gebracht met de wetenschappelijke focus van de afdeling op stemmingstoornissen. Hierdoor zijn wij, naast onze deelname aan het expertise centrum voor monogenetische aandoeningen (ENCORE), nu ook in de positie gekomen zelf expertisecentra op te richten voor zwangerschapsgerelateerde psychiatrie (manie; P3) en klinische depressie (P2).

Daarnaast is in samenspraak met de zorgverzekeraar voor onze afdeling een niche-positionering afgesproken binnen het thema Soma en Psyche/ziekenhuispsychiatrie (P3, MPU, poli Soma en psyche, MPP, PSZ), waardoor 1) meer kortdurende (diagnostische) en minder langdurige opnamen kunnen plaatsvinden; 2) meer zorg geleverd kan worden aan patiënten met somatische co-morbiditeit, volgens strategische afspraken met de zorgverzekeraars en 3) nu in principe een sluitende exploitatie zou moeten kunnen worden gerealiseerd (bij het aantreden van het nieuwe afdelingshoofd bestond er al jaren een tekort van 3% per jaar). P1 functioneert als acute opname afdeling om te voldoen aan o.a. convenantafspraken en opleidingseisen.

Recent is de afdeling Medische Psychologie en Psychotherapie (MPP) als sectie, onder dezelfde naam, opgegaan in de afdeling Psychiatrie onder de unit O&O. Hierdoor komen op termijn meer handen aan het bed beschikbaar voor de somatische patiënten binnen het Erasmus MC. Hiertoe dient eerst geïnvesteerd te worden in de opleiding tot GZ-psycholoog.

Het afdelingshoofd heeft ook het initiatief genomen de samenwerking met de regiopartners verder te optimaliseren en structureren. In deze samenwerking presenteert de afdeling zich als marktpartij, maar vooral ook als kennisinstelling (figuur 4a en 4b), ook op het gebied van wetenschappelijk onderzoek dat zich voornamelijk richt op maatschappelijke toepasbaarheid (societal impact), zoals ESPRi (fig 4a en 4b).

*Figuur 4.a Regionale samenwerking afdeling Psychiatrie:
Epidemiologic Social Psychiatric Research institute (ESPRi)*

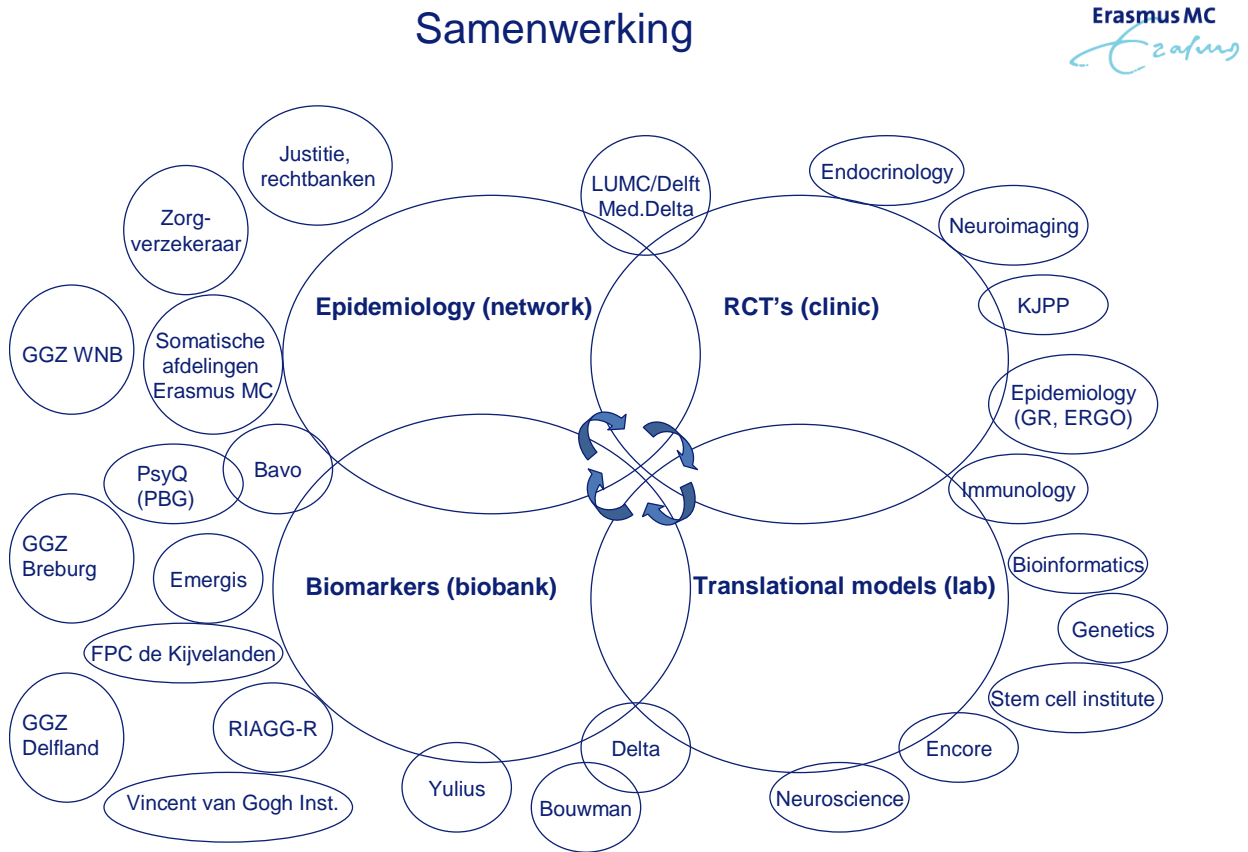
Regionale samenwerking Afd. Psychiatrie/ Zorgverzekeraars

Erasmus MC
Erasmus

GGZ WNB
GGZ Breburg
GGZ Delfland
GGZ Paalmeijer
GGZ Bouman
FGGZ Kijverlande
GGD
(Gemeente R'dam)
(GGZ Antwerpen)
(Zorgverzekeraars)

Figuur 4.b Regionale samenwerking afdeling Psychiatrie

In die rol nemen wij een coördinerende positie binnen de regio op ons, door overleg over gemeenschappelijk onderzoek (ESPRi en iBerry), opleiding, patiëntenzorg en veiligheid te organiseren tijdens tweejaarlijkse regiodagen in het Onderwijscentrum van het Erasmus MC (zie figuur 5 voor een overzicht). De zorgverzekeraar omarmt deze ontwikkeling.

Figuur 5 Overzicht

Regionaal
vergaderschema

	Acute zorg (convenant) (ROAZ) (2x/jr EMC) Zorg algemeen (2x/jr)	ESPRI (2x/jr EMC) Bestuursvergadering (Inclusief agendapunt OOR, gevolgd door inhoud met onderzoekers ESPRI DB (2x/jr) Accreditatie	Colloquium (4x/jr EMC) Door stafflid	Eindrefereren AIOS + opleiders (4x/jr EMC) Accreditatie 28/3; 13/6; 26/9; 28/11
EMC	W. Hoogendijk (convenant)	W. Hoogendijk (VZ) Erik-Jan Schoonen/ Dhr. Felten	W. Hoogendijk (VZ)	W. vd Broek/ (WH)
Antes	W. Teer (VZ) (convenant)	W. Teer	W. Teer	W. Teer?
Parnassia Groep	M. van Duijn (convenant) (ROAZ: DB))	M. van Duijn (DB)	M. van Duijn	M. van Duijn?
Riagg Rijnmond	G. Palm (convenant) (ROAZ)	G. Palm/J. Lame?	G. Palm/J. Lame?	G. Palm/J. Lame?
GGZ Delfland	I. Bandhoe (convenant) (ROAZ)	I. Bandhoe(?)	I. Bandhoe	I. Bandhoe?
Kijvelanden	M. Polak	M. Polak	M. Polak	M. Polak?
Pameijer	L. Boot	L. Boot	L. Boot	L. Boot?
GGD	V. Rozen (convenant) (ROAZ)	O. de Zwart	O. de Zwart	O. de Zwart?
Emergis	R. Mentjox (ROAZ)	R. Mentjox	R. Mentjox	R. Mentjox?
Yulius (ZHZ)	J. L. Klompenhouwer (ROAZ)	J. L. Klompenhouwer (DB)	J. L. Klompenhouwer	JL Klompenhouwer?
GGZ WNB	P. Knapen (ROAZ)	P. Knapen	P. Knapen	P. Knapen
GGZ Breburg	A. van Reekum	A. van Reekum	A. van Reekum	A. van Reekum
	-	-	WAR ESPRI + onderzoekers	ESPRI onderzoekers
	12.30-14u lunch	14.30-15.30u Bestuur 15.30- 16.30u Inhoud inclusief ESPRI WAR leden	17-18 uur	18-18.30 uur Eten 18.30-21.30 Refs 21.30-22u Borrel

Voor het oprichten van een Medisch Psychiatrische Unit binnen het somatisch beddenhuis is een business case gemaakt, die door de zorgverzekeraar positief is ontvangen. Dit zou de herkenbaarheid van onze afdeling in het somatisch beddenhuis/zorgpaden en onze positie als PUK/tertiair centrum versterken. Hiertoe is samen met somatische afdelingen een werkgroep en een stuurgroep ingesteld. Het project is via projectbeheer alle domeinen reeds gepasseerd. Er wordt gestreefd naar een voorlopige MPU in de oudbouw van het somatisch beddenhuis.

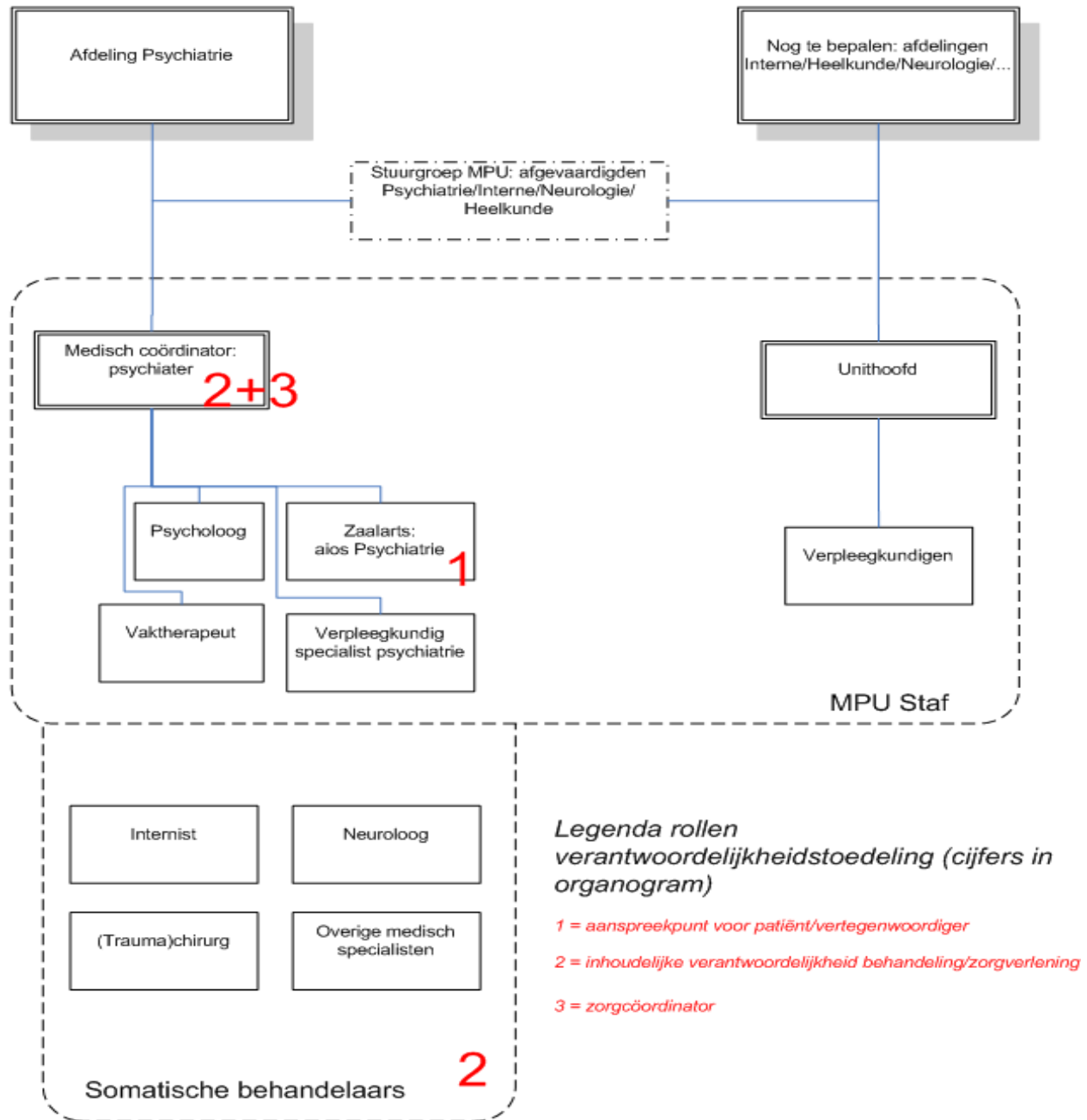
Er is een sterke consultatieve psychiatrische dienst en polikliniek Soma& Psyche nodig om de MPU goed te laten functioneren. Voor opgenomen complexe somatisch-psychiatrische comorbiditeitspatiënten is in eerste instantie consultatieve psychiatrische bemoeienis nodig en bij onvoldoende opvang op een somatische afdeling vervolgens overname door de MPU met tevens goede ambulante of klinische vervolgbehandelmogelijkheden en vice versa. De consultatieve psychiatrie (en Soma & Psyche poli) zal zich nog meer dan voorheen moeten toelagen op medebehandeling van psychiatrische problematiek bij de toenemende somatische topreferente zorg.

Financiering zou kunnen plaatsvinden door 1) conversie van psychiatrisch budget; 2) somatisch budget (zou door de geringe omvang per afdeling geen probleem moeten zijn); 3) declaratie vanuit de somatische DOT (gebeurt nu ook voor deze patiënten) en 4) DBC GGZ (Achmea ziet mogelijkheid tot een dergelijke dubbeldeclaratie). (Zie figuur 6)

Figuur 6 MPU

Medisch Psychiatrische Unit Erasmus MC

Themaoverstijgende afdeling vanuit Psychiatrie en Somatische afdeling(en) x/y/z

Onderwijs en Opleiding

Begin 2013 vond er een interne visitatie plaats van de opleiding tot psychiater. In de tweede helft van 2013 heeft de officiële MSRC-visitatie plaatsgevonden. Er werd een volledige verlenging van 5-jaar toegekend. De opleider Psychiatrie is recent benoemd tot directeur Onderwijs voor de gehele geneeskunde studie. Met de komst van een MPU verwachten wij keuze-AIO's te kunnen aantrekken. De hoogleraar Forensische psychiatrie is gedeeltelijk gedetacheerd naar LUMC (Medical Delta) ten behoeve van de rapportages binnen de opleiding tot psychiater. In het algemeen zijn opleiding en onderwijs van hoog niveau. In de toekomst zal een aparte sectie over de visie op onderwijs en opleiding aan dit document worden toegevoegd.

Deze afdelingsvisie wordt door de staf en de unithoofden van de afdeling en door de RvB en de zorgverzekeraar sterk ondersteund. In de toekomst zal de afdeling gezamenlijk blijven werken aan het verder ontwikkelen en uitdragen van deze visie. Daarom ben ik er van overtuigd dat wij als academische afdeling Psychiatrie een mooie toekomst voor ons hebben.

25/8/2014

Witte Hoogendijk
Afdelingshoofd Psychiatrie, Erasmus MC